

Európske peniaze. Slovensko čerpá eurofondy len na tretinu. Ak sa do konca tohto roka nezazmluvní zostávajúcich takmer osem miliárd eur, peniaze na cesty, školy, nemocnice či informatizáciu prepadnú.

Slovákovi hrozí, že stratia...

DOKONČENIE ZO STRANY 1

Medzi najhoršie z operačných programov patrí Operačný program Vzdelávanie, ktorý riadi ministerstvo školstva pod kuratelou Dušana Čaploviča (Smer-SD). Tento program čerpá peniaze len na úrovni štvrtiny. V tomto roku však chystá projekty za viac ako 180 miliónov eur. „V mesiacoch september až december 2012 riadiaci orgán pre tento program vyhlásil celkovo 9 písomných vyzvaní na predkladanie národných projektov. Medzi projekty patrí zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy, či rozvoj stredného odborného vzdelávania,“ konštatoval hovorca rezortu školstva Michal Kaliňák.

Naopak, najlepšie skončil Operačný program Zdravotníctvo. To využíva peniaze na viac ako 65 percent. Ministerstvo zdravotníctva podľa jej hovorkyne Zuzany Čižmárikovej chce využiť zostávajúci balík až do konca. Hovorí, že posledné výzvy na zatiaľ nevyužitú peniaze použije na modernizáciu polikliník a zdravotníckych zariadení. Podľa už spomínaného Szökeho je rozdiel v týchto rezortoch hlavne v nestabilite jednotlivých operačných programov. Kým vzdelávanie podľa neho používa Európsky sociálny fond, ktorý sa často mení, tak zdravotníctvo zo stabilnejšieho Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Slovensko sa pritom už začína aktuálne chystať na nové programové obdobie. Podľa predbežných informácií by malo na roky 2014 až 2020 dostať z Európskej komisie cez eurofondy 13 až 14 miliárd eur. „Rokovania o viacročnom rozpočtovom rámci ešte nie sú uzavreté. Očakáva sa, že k výraznejšiemu posunu by malo dôjsť vo februári tohto roka,“ konštatoval vedúci tlačového oddelenia Zastúpenia EK na Slovensku Andrej Králik.

Ako sa čerpajú eurofondy na Slovensku

11,6 miliardy eur

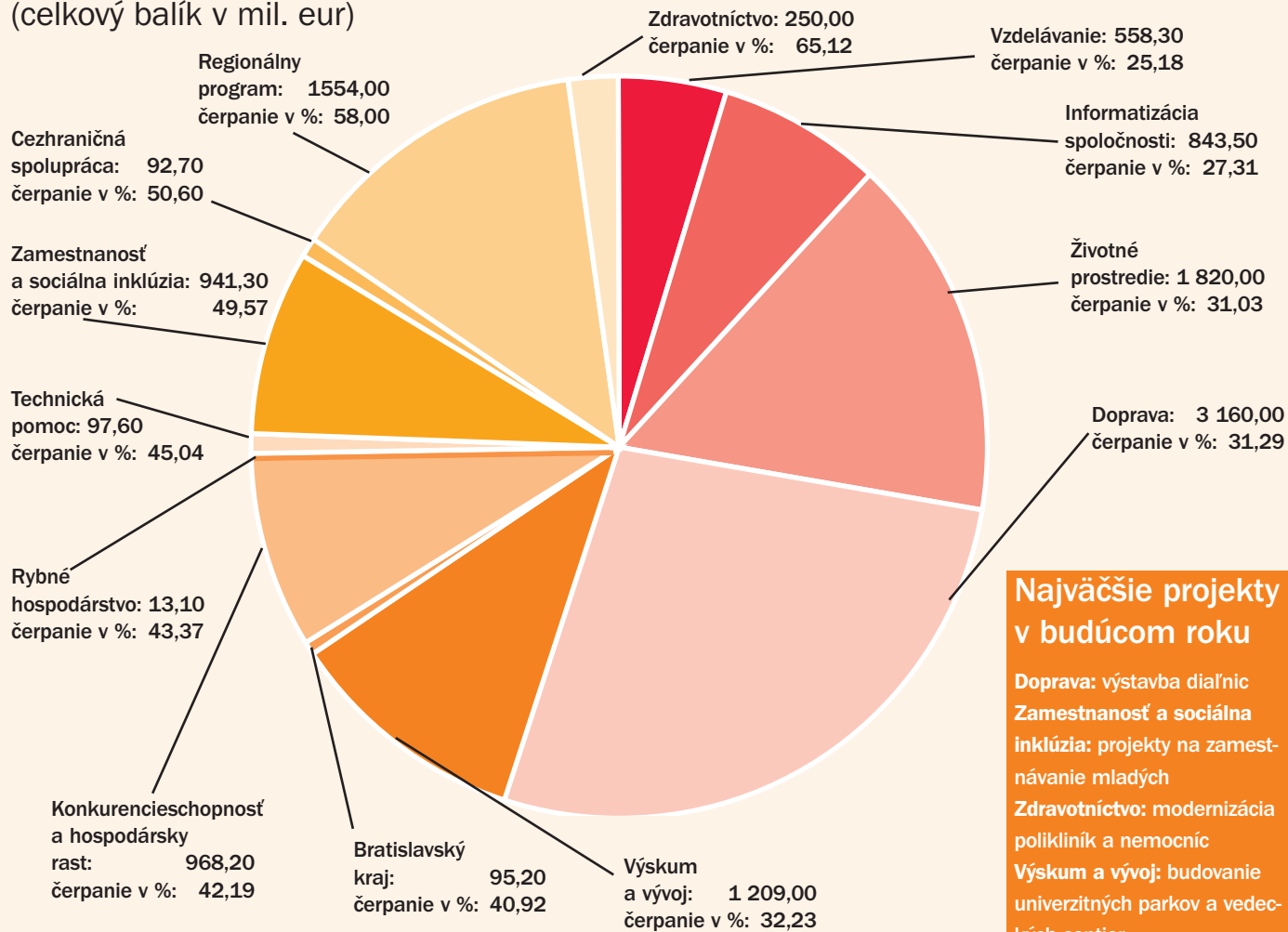
je celkový balík eurofondov Slovenska na programové obdobie 2007 až 2013

3,8 miliardy eur

je celkové čerpanie Slovenska k 31. decembru 2012, čo je 32,78 percenta

Čerpanie eurofondov v jednotlivých operačných programoch

(celkový balík v mil. eur)

Zdroj: Ministerstvo financií SR, infografika: HN

Najväčšie projekty v budúcom roku

- Doprava: výstavba diaľnic
- Zamestnanosť a sociálna inklúzia: projekty na zamestnanie mladých
- Zdravotníctvo: modernizácia polikliník a nemocníc
- Výskum a vývoj: budovanie univerzitných parkov a vedeckých centier

Zuzana Čižmáriková, hovorkyňa ministerstva zdravotníctva

V roku 2013 bude pokračovať realizácia už zazmluvnených projektov všeobecných nemocníc a zazmluvnených projektov polikliník a zdravotných stredísk. Posledné výzvy na zvyšné disponibilné prostriedky OPZ budú vyhlásené na modernizáciu polikliník a zdravotných stredísk.

Martin Kóňa, hovorca ministerstva dopravy

Najviac prostriedkov bude smerovať na diaľnice a rýchlostné cesty a modernizáciu železničnej infraštruktúry a na cesty I. triedy. Začnú sa napríklad práce na 79,2 km diaľnice a rýchlostnej, pokračuje modernizácia železničných tratí Beluša – Púchov a Zlatovce – Trenčianska Teplá a peniaze poputujú aj na koľajové prepojenie Šafárikovho námestia a Bosákovej ulice v Petržalke.

Peter Hajnala, hovorca ministerstva pôdohospodárstva

V rámci Operačného programu Rybné hospodárstvo chceme investovať do akvakultúry, do spracovania a uvádzania na trh. V rámci Operačného programu Program rozvoja vidieka pôjde o projekty, kde existuje reálny predpoklad ich vyčerpania. V rámci Regionálneho operačného programu sa bude investovať do projektov podľa aktuálneho harmonogramu výziev.

Michal Kaliňák, hovorca ministerstva školstva

V rámci programu Výskum a vývoj plánujeme ukončiť schvaľovanie a začať jedenásť projektov vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied na budovanie univerzitných vedeckých parkov a výskumných centier v Bratislave, Trnave, Nitre, Žiline, Košiciach – v celkovej sume 373 miliónov eur. Ďalším opatrením je príprava dvoch nových národných projektov, ktorých realizátorom bude Centrum vedecko-technických informácií SR. Tretím je vyhlásenie zrejme dvoch posledných výziev prostredníctvom Agentúry Ministerstva školstva pre štrukturálne fondy EÚ v celkovej sume 33 mil. eur. (por)

Rozhovor ► Tamás Szöke, šéf divízie eurokonzultingu spoločnosti Centire, o eurofondoch pre HN:

Problém v čerpaní nastal na úplnom začiatku

Rokovania o novom programovom období sa už začali. Už teraz je však problém. Nie sú jasne zadefinované kompetencie. Časť je na Úrade vlády, časť na ministerstve zahraničných vecí. Prednedávnom sa do pozície vicepremiéra dostal aj pán Vážny. Je v tom jednoducho chaos.

Slovensko ku koncu minulého roka čerpalo eurofondy len z niečo vyše jednej tretiny. Do konca roka 2015 musí vyčerpať zhruba 8 miliárd eur. Kde je problém nízkého čerpania eurofondov?

Úplný koreň problémov nastal ešte v rokoch 2006 a 2007, keď sa pripravovalo toto programové ob-

dobie. U nás je totiž problém v podceňovaní samotných príprav, keď je proces programovania buď oneskorený, alebo poznačený politickými šarvatkami. Namiesto reálneho začiatku čerpania peňazí už na začiatku roku 2007 sme eurofondy začali využívať až na konci toho roka. Problém bol aj v ter-

mínoch, keď riadiace orgány stanovili termín možnosti čerpania od podania žiadosti. Nevyužili sme tak možnosť využívať eurofondy od 1. januára 2007.

Ako dosiahnuť, aby sa čerpanie eurofondov zefektívnilo?

Tých pokusov bolo niekoľko, nepodarilo sa ich uviesť do praxe. V prvom rade treba zefektívniť kontroly projektov. Tiež je nevyhnutné, aby sa urýchlili aj samotné procesy verejného obstarávania a následne i dodávok tovarov a služieb. Dlho trvá aj samotná príprava jednotlivých zmlúv. Ministerstvá vedia, kde je problém.

Podarí sa nám vyčerpať všetky peniaze?

Myslím si, že dôjde k politickým dohodám medzi jednotlivými štátmi a Európskou komisiou. Budú to individuálne dohody, kde sa napríklad premiestnia jednotlivé peniaze. Príkladom je operačný program Informatizácia spoločnosti, z ktorej sa peniaze presunuli do zamestnanosti. Teda na to, aby sa zachránili peniaze, môže dôjsť k výnimkám. Ak to však ostane tak ako teraz, tak sa to určite nedočerpá.

Bliži sa programové obdobie 2014 až 2020. Ako sa vyhnúť problémom vo využívaní eurofondov?

Rokovania o novom programovom období sa už začali. Už teraz je však problém. Nie sú jasne zadefinované kompetencie a kto má mať na starosti nové programové obdobie. Časť kompetencií je na Úrade vlády, časť na ministerstve zahraničných vecí. Prednedávnom sa do pozície vicepremiéra dostal aj pán Vážny. Je v tom jednoducho chaos. A toto je riziko, ktoré poznačí aj nadchádzajúce obdobie. Skončí sa to teda tak, že kvôli šarvatkám nebudú jasné priority a zas sa dostaneme do sklzu, či už predloženia partnerskej dohody, alebo operačných programov. Treba, aby to bolo v jednom centre, ktoré by dávalo smerovanie. **Marek Poracký**

Prečítajte si už zajtra v HN

20 | HOSPODÁRSKE NOVINY

PORADCA

utorok 9. januára 2013

Kalendár daní a odvodov na rok 2013

utorok 9. januára 2013

PORADCA

HOSPODÁRSKE NOVINY | 21

Viete, kedy treba zaplatiť zdravotné a sociálne odvody, spotrebnú daň či DPH? Prinášame vám na štyroch stranách kompletný kalendár daní a odvodov na celý rok 2013. Praktickú pomôcku pre živnostníkov, účtovníčky a zamestnávateľov s konkrétnymi termínmi platieb nájdete v prílohe **Poradca**.